

יוסף זריצקי, צייר
(1891–1985)

פריס, 1954, שמן על בד

בשנים 1954–1956 שהה בפריס ובאמסטרדם והציג תערוכות יחיד בבריסל ובמוזיאון "סטדליק" באמסטרדם. בשנים 1970–1985 עבר להתגורר בקיבוץ צובה ושם יצר סדרת עבודות בהשפעת נופי הקיבוץ.

ב-1958, שנת העשור למדינת ישראל, התקיימה תערוכת אמנות בבנייני האומה בירושלים. זריצקי הציג בתערוכה זו עבודה שגודלה 5x6 מטרים ששמה "עוצמה" המתארת את נופי מבצר יחיעם. בעת ביקורו הרשמי של בן-גוריון בתערוכה הוא הביע את הסתייגותו מהציור המופשט ואמר: "אפשר עם זה ואפשר בלי זה". נראה שחשב כי התמונה אינה מייצגת די הצורך את הישגי המדינה בעשר שנות קיומה. עקב כך הועברה התמונה מהחלל המרכזי של התערוכה לאגף משני.

נולד באוקראינה ולמד באקדמיה לאמנות בקייב. ב-1923 עלה לארץ ישראל והתיישב בירושלים, ושם יזם יחד עם הפסל אברהם מלינקוב תערוכה של אמני ישראל במגדל דוד בירושלים. התערוכה הראשונה שהתקיימה במקום ב-1923 נעשתה למסורת שנמשכה חמש שנים. באותה תקופה הרבה לצייר בצבעי מים את נופי הארץ – ירושלים, צפת, חיפה, עכו וטבריה. ב-1928 עבר להתגורר בתל-אביב ויצר סדרת תמונות גדולה בשם "מראה תל אביב מעל הגג".

יסד את קבוצת "אופקים חדשים", שחבריה טענו כי האמנות הממסדית מגויסת לצרכים לאומיים ובחרו לבטא את עצמם כאמנים ישראלים ולהשתמש בשפה בין-לאומית חדשה. הקבוצה נוסדה ב-1948 ונמנו עמה טובי הציירים והפסלים בארץ-ישראל. זריצקי, שהיה האידאולוג של הקבוצה, יצר בשנות החמישים סדרת ציורים הנושאים שמות של יישובים, כגון "יחיעם" (זריצקי לימד אמנות בקיבוץ בשנים הראשונות להיווסדו) ו"נען", ובהם הפשטה ציורית של הנוף. ב-1941 זכה בפרס דיזנגוף מטעם עיריית תל-אביב וב-1959 – בפרס ישראל לאמנות.

יוסף זריצקי, כתם אדום, 1972